

keelle, ei liiku valtamerien höyry-tyy matkoillaan olla, jos hän on oipurret, jos työn jättäminen lepää, kea asiamies. Ja että edessillä oli kaikessa ihmimillissä toiminnassa oikea asiamies, sen huomasi hänen täytyttyä olla toimeenpaneva voima, kaikista eleistään.

— No, jopa se emäntä on varus-tautunut, kun on oikein ottanut kose rin käsivarrellensa, — puhkesin silmä sanoliin.

— Niin, tämähän on nykyisin "stailia", kehäsi hän ja selitti, että kaikilla rouvilla on tätä nykyä tällaiset korit, kun ne kulkevat kaduilla. Se on "stailia", vahvisti hän vieloilla. Ja ikäänkuin pelästyen poikeneensa ilaksi ammatistaan, hän kysäsi tiukasti:

— Missä se "Lasten Joulu" on, tahdon nähdä niitä, kun sanoivat niiden olevan valmiit. Tahdon nähdä, minkälaisia kuvia silmät on.

Selitin, ettei se vielä aivan niin valmis ollut, että sen voisi kaupattavaksi ottaa, mutta että kyllä kuvat voi nähdä painohuoneessa. Lähdimme siis painohuoneeseen, jossa "Lasten Joulua" emme enää löytäneet. Tapasimme ainostaan jonkun jätärkin, josta asiamies tarkasteli kuvia.

— Minkälainen se kansilehti on? kysyi hän heti kun oli päässyt tarkastamasta julkaisun kuvia.

Kun asiamies on "stailissa"

Kansilehti oli sitomossa, johon suuntasimme askeleemme. Onnettomuudeksi oli kirjansitoja lihtenyt juuri päivälliselle, joten emme päässeet sisälle. Ikkunasta hoksasin kuitenkin, että kansilehdet olivat juuri kuin näyttelulle asetettuina ikkunan eteen pöydälle, ja kutsuin sen vuoksi siinä vilkkaamaan.

— Juhah, katuksi se onkin, virkkoivat hetken sitä tarkasteltuaan.

— Sepä on oikein asiamiesten asiamies, kun noin terhakasti myytävissä jo ennakoita tutki! — arvelin itsensäni.

Saman päivän illalla tapasin asiamiehemme osaston huallilla, jossa hän oli kovassa toulussa juolukorttien tilauksen vastaanotossa, näyttellen koristaan milloin yhtä, milloin toista kirjaa.

Pysähtyessään katselemaan, kuinka kamat "rotsivat", sanoi hän minut huomattamassaan ja kulltia kirjoittaessään juurikorissa, jota hän käsivarrellaan kantoi, ei ollut talousostoksia vaan kirjoja, joita hän alkoi kaivella esille. Silloin huomasi, että korissa olivat tilauskirjoja, ja päivälli!

Joutukorttien malli- ja tilauskirja — Tänään onkin viimeinen pumailu, m. sellaista, jota asiamiehellä täy-

työväenluokka pyrki tietoisesti yhteiskunnan johtoon. Siihen pyrkiessään se ruumiillisesta voimasta liisiksi tarvitsee tietoa, siis myöskin henkistä voimaa. Kun työväenluokka saavuttaa vallan, yhteiskunnan kontrollin, asettaa se kaiken työn arvoonsa. Kukaan ei saa etuoikeuksia, laiskoja ei suvaita. Tässä yhteiskunnassa annetaan edut harvoille ilman työtä ja ilman ajattelua.

Työn tasavallalla, joka on uuden ajan yhteiskuntamuoto, on ajatustyön ja toiminnan yhtenäinen kokoomus.

— Olen tänään saanut kuusi uutua Toverittaren koko vuoden tilausta, enkä minä ole minä, ellei niitä täällä viikolla tule kahtakymmentä! huudahti hän jo ovesta tullessaan.

Katsahdin kellonani, joka osoitti päivän olevan vasta puolessa. Kylläpä onkin rivaakka ihminen, arvelin itsensäni, ja sanoa tokasin siinä ihmetellessäni:

— Sillä lailla!

Muuta en osannut sanoa pelkäästä ihmistyksessä. Rupeasin silmät tarkastelemaan ihmistä kiireestä kanta-päähän. Luulin hänen ostoksilla käydessään poikeneen toimittukseen, koska oli korit käsivarrellaan, mutta uudeksi ihmistykseni huomasi, että oli erehtynyt. Tuossa penlessä juurikorissa, jota hän käsivarrellaan kantoi, ei ollut talousostoksia vaan kirjoja, joita hän alkoi kaivella esille. Silloin huomasi, että korissa olivat tilauskirjoja, ja päivälli!

Joutukorttien malli- ja tilauskirja — Tänään onkin viimeinen pumailu, m. sellaista, jota asiamiehellä täy-

lyhyen katsauksen kommunistisesta naisliikkeestä sananjulistuksistaan. Naisten toimintaa on pikäsi selostuksen kommunistinaisten konferenssis-

Naisten toiminnasta New Yorkin alueella

Naisten voimaperäisempää ja suunnitelmallista valistustyötä alettiin suunnittelemaan New Yorkin alueella sen jälkeen kun oliin erotettu Sosiaalipuolueesta. Asiasta tekivätkin alueoimikunnassa v. 1921 olleet naisjäsenet alustuksen Järjestön edustajakokoukselle, jossa naisten valistustyö tuli hyväksytyksi, periaatteessa, joskin ne käytännölliset toimenpiteet sivuutettiin, jotka alustuksessa olivat esitetyt.

Kuluvan vuoden helmikuulla pidettiin New Yorkin alueoimikunnan aloitteesta naisten neuvottelukokous, jossa vedettiin suunnitelmia toiminnalle. Sen jälkeen on perustettu alueen suurimpiin osastoihin naisjaostoja. Niitä on tällä kertaa toiminnassa New Yorkin, Brooklynin ja Baltimoren osastoissa. Muutamissa muissa osastoissa on naisjaoston perustaminen ollut keskustelun alaisena.

Naisjaoston tarpeellisuus on ollut silminnähtävä kaikilla, vaikka voimia sen järjestämiseksi ei ole riittänyt. Siltä huolimatta, että naiset ovat mukana osastoissa ja vaikka he jäsenmäärästä muodostavat melkein kaikissa osastoissa runsaan toisen puolen on ollut vaikeata saada naisia minkälaisiin komiteoihin, harvoja lukuunottamatta. Näin kuvaa eräs toveritar oloja yhdessä osastossa alueella, joka kuvansa sopii poikkeuksesta kaikkiin osastoihin. Naisjaostojen toimintaa ovat olleet tässä suhteessa muuttuneet parempaan päin. Kysymyksessä olevassa osastossa, jossa sitä ennen oli vaikea saada naisia edes ompeluseuran toimikuntaan, on nyt jo valittu naisia johtokuntaan, jota voimme pitää suurena edistysaskeleena.

liikkeelle lihtee, niin ei sitä viitsi turhaan kävellä!

Totta tosiaan, sellaista se on, kun asiamies on "stailissa", eikä ainoastaan koristallissa, vaan aatteellisessa "stailissa!"

Päätiin heti kirjoittamaan Toverittaren, että asiamiehet mullakin paikkakunnilla tietäisivät minkälainen se oikea "staili" on, ja että voisivat sonnustaa itsensä tuohon työläisten oikeaan "stailiin", varsinkin näin joulua edellä.

Yks neekeri.

Alueella on useita pienempiä osastoja, joissa naiset toimivat pienemmissä osastotehtävissä. Näissä osastoissa olisi naisten liittyttävä lukurenkaisiin, jotka ovat meidän "korkeakouluja". Niissä selvenivät yhdet ja toiset kysymykset, joita me välttämättömästi tarvitsemme tietää nykyisessä puolue-toiminnassa ja jota ilman on melkein turha puhua tarkokkaasta puolue-työstä ja muiden toimien poistamisesta yksien harjoitella.

Naisten on järkkymättä kuljettava tällä tavalla aletun uraa, sen kautta edistetään köyhälistön asiaa, jota varten me mukana olemmekin.

Koulunjohtaja sai tuomion oppiaan ruokkimisesta

PORTLAND, Ore., 16 p. marrask. — Kunnallisioikeudessa eilen tuomittiin Sellwoodin kansakoulun johtaja L. H. Morgan maksamaan sakkoo \$50 ja olemaan vankueudessa yhden vuorokauden 14-vuotiaan oppilaan George Clausen peksämisestä. Kanteen olivat johtajaa vastaan tehneet pojan vanhemmat, tuoden esille, että Morgan oli vienyt pojan kellarikerrokseen kahtena päivänä peritysten, marraskuun 7 ja 8 päivänä, ja ruoskinut hevos-suitsen pätkällä poikaa niin kovakouraisesti, että poika sittenkin on ollut henkisesti ja ruumiillisesti sairas.

Vallankumouksen juhla käynyt veriseksi Japanissa

TOKIO, marrask. 9 p. — Poliisit tappelivat kommunistien kanssa teissaitana paikkallisten työläisten yrittäessä viettää Venäjän vallankumouksen viisivuotisjuhlan. Työläiset olivat saaneet harjoitelleet "Internationaalen" tarkoituksella laulaa sitä vallankumousjuhlassa kaikista kelloista huolimatta. Poliisi hyökkäsi mielenosoittajien kimppuun, vangiten johtajat ja ajaa muut pakosalle. Eräs seurue saapui punaista lippua kantaen saaliin, missä kokous piti pidettämään. Viime viikolla on tapahtunut useita yhteentörmäyksiä poliisien ja työläisten välillä. Useita lakkoja on parhailaan käynnissä. Työttömyys ja rikollisuus kasvavat.

Toveritar on ainoa suomenkielinen työläisnaisten lehti Yhdysvalloissa ja Canadassa. Tilaa se!

Kansainvälinen työläisnaisliike ja köyhälistön luokkapuolueiden suhtautuminen siihen

Klara Zetkinin, Lucie Colliardin ja Aleksandra Kollontain puheet Kommunisten Internationalen kolmannessa maailmankongressissa, Moskovassa, heinäkuun 8 p:n istunnossa 1921.

Kommunistisen Internationalen kolmas maailmankongressi käsittelee laajemmin kuin edelliset maailmankongressit kysymystä kansainvälisestä työläisnaisliikkeestä ja köyhälistön luokkapuolueiden suhtautumisesta siihen, hyväksyen myös teesit työskentelystä naisten keskuudessa. Kysymyksestä puhulivat työväen luokkataistelussa harmaantunut saksalainen toveritar Klara Zetkin, ranskalainen toveritar Lucie Colliard sekä venäläinen toveritar Aleksandra Kollontai.

Suomenkielisessä agitatorikirjallisuudessaamme puuttuu vielä kokonansa naisten järjestämistä ja vallastamista käsittelevää kirjallisuutta. Kommunisten Internationalen maailmankongressissa tapahtuneessa kysymyksen virallisessa käsittelyssä pidetyt puheet, joka tässä kongressin pikakirjoituspöytäkirjasta suomennettuina nyt julkaistaan, tulee siis ensimmäisenä yrityksenä tuon puutteen poistamiseksi ja antaa epäilemättä naisjaostoja ja niiden toimintajohdosta pääsemään selville niistä peruskysymyksistä, joiden pohjalta käytännöllinen toiminta on rakennettava, jonka vuoksi suljemme tämän kirjasen kaikkien luokkataistelujain suosioon.

Klara Zetkinin puhe.

Toverit! Kommunisten Internationalen Keskus-toimeenpanevan Komitean yhteydessä toimivan Kansainvälisen Naisliikkeen puolesta esitän

Epäilemättä voimme kuluneen vuoden ajalta merkittävä laaduttavaa edistystä kommunistisessa naisliikkeessä niin hyvin eri maissa, joissa yhä kasvavat joukot tietoisina ovat liittyneet kommunistisiin puolueisiin, kuin myöskin niiden ponnistustemme kansainvälisen tiivistymisen edistykseksi, joiden tarkoituksena on mahdollisimman laajojen poliittisesti kehittyneiden naisten saattaminen köyhälistön vallankumouksen palvelukseen.

Me voimme todeta tämän edistykseen niin hyvin taistelussa poliittisen vallan valtaamiseksi ja köyhälistön diktaatturin vakiinnuttamiseksi, kuin näiden saavutusten puolustamiseksi sellaisen maiden kommunistisessa rakentamistyössä, joissa, kuten Venäjällä, köyhälistö jo on vallannut vallan. Mutta tähän iloon saavutetuista menestyksistä sekaantuu kuitenkin huokanen katkeruutta... Uutta seimmissä maissa on naisten kommunistinen liike kasvannut ilman kommunististen puolueiden tukea, kyllä enää tapahdu pikkupäännysten ja myönnymäntä useina niiden julkisesta tahi peitetystä vastustuksesta huolimatta. Me emme vielä selvästi käsitä sitä tosiseikkaa, että ilman tietoista, tarkoituksenmukaista, selväpiirteisesti tiensä tuntevaa ja uhrautuvaa naisten osanottoa vallankumoukselliseen taisteluun, ei köyhälistö kykene luomaan eikä luottamaan valtaansa kansalaisodan tulokseen. Mutta tähän iloon saavutetuista menestyksistä sekaantuu kuitenkin huokanen katkeruutta... Uutta seimmissä maissa on naisten kommunistinen liike kasvannut ilman kommunististen puolueiden tukea, kyllä enää tapahdu pikkupäännysten ja myönnymäntä useina niiden julkisesta tahi peitetystä vastustuksesta huolimatta. Me emme vielä selvästi käsitä sitä tosiseikkaa, että ilman tietoista, tarkoituksenmukaista, selväpiirteisesti tiensä tuntevaa ja uhrautuvaa naisten osanottoa vallankumoukselliseen taisteluun, ei köyhälistö kykene luomaan eikä luottamaan valtaansa kansalaisodan tulokseen. Mutta tähän iloon saavutetuista menestyksistä sekaantuu kuitenkin huokanen katkeruutta... Uutta seimmissä maissa on naisten kommunistinen liike kasvannut ilman kommunististen puolueiden tukea, kyllä enää tapahdu pikkupäännysten ja myönnymäntä useina niiden julkisesta tahi peitetystä vastustuksesta huolimatta. Me emme vielä selvästi käsitä sitä tosiseikkaa, että ilman tietoista, tarkoituksenmukaista, selväpiirteisesti tiensä tuntevaa ja uhrautuvaa naisten osanottoa vallankumoukselliseen taisteluun, ei köyhälistö kykene luomaan eikä luottamaan valtaansa kansalaisodan tulokseen.

Jo ennen sotaa pidettiin sosialistisen työväenliikkeen keskuudessa selvänä sitä tosiseikkaa, etteivät köyhälistö ei kykene johtamaan loppua saaksa taloudellista tahi poliittista taisteluun ilman naisten osanottoa siihen. Tietenkin on näiden vanhojen sosialidemokraattisten puolueiden käytännöllinen toiminta samonkuin ammattiliittojenkin toiminta tätä nykyä jäänyt suuresti jäljelle heidän

suojelusta. Naisten toimintaa on pikäsi selostuksen kommunistinaisten konferenssis-

Tähän liittyy vielä toinen tosiseikka. Tätä nykyä on välttämättömämpää kuin koskaan ennen saattaa laajemmat naisten joukot vallankumoukselliseen taisteluun kapitalismin porvarillisen valtion kusta, tahi poliittista taisteluun ilman kistämiseksi, on välttämättömää mobilisoida heidät, kasvattaa, valmistaa ja tehdä heidät kelloiltsiksi kommunistista rakennustyötä varten. (Käsiän ta-

Jo ennen sotaa oli naisia Euroopassa 5-6 mil-